

Lauku aptiekai – būt!

Saruna ar aptieku apvienības “SirdsAptieka” Madonas novada Bērzaunes pagasta Sauleskalna apdzīvotās vietas SIA “Goba-Farm” aptiekas vadītāju DACI MELDERI.

Jūsu vadītā aptieka ir neliela un atrodas vienā ēkā ar veikalu. Madona kā ar roku aizsniedzama – tikai 12 kilometri. Kā izturat augošās konkurences apstākļus?

Konkurence aug vis šom s, turkl t –opavas ar B rzaunes pagasts zaud ja imenes rsta praksi, jo daktere p rc l s uz Madonu. Protams, var ju sev pateikt ó ja dakteres nav, man t bod te ir j klap ciet. Bet tad nomierin jos un nol mu paskat ties, kas notiks. Varb t tas ir likte a noteikts pav rsiens, vismaz taj zi , lai es skaidri redz tu ó b rzaunie–iem un tuv jo pagastu ó Kalsnavas, M rcienas, Vestienas ó iedz vot jiem ir vajadz ga mana aptieka vai ne. Un ko j s dom jat ó izskat s, ka vajadz ga gan! Jau dr z vien, kad daktere p rc l s, cilv ki n ca un satraukti jaut ja, vai ar aptiekas Sauleskaln vairs neb s.

Kāds tam varētu būt izskaidrojums?

Arvien vair k sliecos dom t, ka galvenais iemesls, k p c aptieka vajadz ga, ir sirds siltums, ko te sa em ikviens ien c js. Sirds siltums ta u neko nemaks . Lai gan, lai sirds siltumu d v tu, tam ir j b t tav sird . Un tik daudz, lai pietiktu visiem. T jau bija agr k, nu jau daflus gadus tas pateikts ar jaunaj ofici laj viz tkart ar lielisko v rdu savienojumu ó SirdsAptiekaö. Bet vai tad cit di maz var tu b t! Laukos ó vismaz Sauleskaln t ir ó cilv kiem vajag vietu, kur ien kt un parun ties. Kur just, ka tiek uzklaus ti. Sa emt uzmundrin jumu. G t tic bu, ka b s labi. Laukos ta u daudziem gados veciem cilv kiem b rni dz vo dafl d s Latvijas pils t s un pat rzem s. Tas trak kais, ka da a devusies prom mekl t lab kus dz ves apst k us ar aizvainojumu sird , cilv kiem ir gan gr ti, gan skumji. Es t d s reiz s ar esmu skumja un cen–os to pateikt saviem v rdiem ó cilv ki devu–ies ell rat í Bet k lai j tas te paliku–ie? B rni ir, b rnu nav. Mans uzskats ó l dz p d jam j mekl iesp jas notur ties, nepadoties, ne aut non kt vienaldz bas apsk vienos. Vienm r dom ju, k es varu pal dz t.

Pirms ienākšanas jūsu aptiekā kāda uzrunātā lauku tantiņa, kas iznāca pa durvīm, man sacīja – zāles, tā ir tikai viena lieta, patiesībā aptieka ir mūsu ātrā palīdzība.

Ir jau ar! Nesen ienāca satraukties vecķi, bērns guvis nelielu apdegumu. Dakteres nav, es noskaidroju, kas un kā, dodu loģisku padomu, palīdzu, kā varu. Citreiz ienāk vecķa sieviete un prasa šo meiti, ko tu man var tu iedot. Un stāsta par savām vainām. Protams, es uzklausu. Lai arī reizēm paāi nogurums liels. Gadās, ka neko lielu nevajag, tikai sirds pilienus. Lielko daļu aptiekas apmeklētāju pazīstu jau gadiem ilgi, gandrīz jau bez vārdiem zinu, kāda ir vajadzība. Daļai ienāk un uzreiz noprasa šo ko man daktere bija izrakstījusi? Cilvēks neatceras, bet man jāatceras. Vietījie brauc uz Madonu pie tās pašas dakteres, kas te strādāja.

Tas nozīmē, ka jūsu aptiekas zāļu sortiments lielā mērā atkarīgs no tā, ko ģimenes ārste izraksta.

Nelielajām lauku aptiekām patiešām parasti jāvadās no tā, kādas zāles iecienjis viens vai otrs dakters. Zināmu izvēli taču ir arī plaša.

Tagad ir e-receptes, nu jau kļuvis vieglāk, lai gan dzirdēti gadījumi par e-sistēmas traucējumiem.

E-receptes šodien ir tālab lieta, tikai ar piebildi šajā tēmas darbojas normāli. Vēl arvien tā nav. Vakar sistēma nedarbojās pusdienas, cilvēki atnāca, vēl nekā, jānoblakusmājām. Bet ierodas sirmais mīnānot lienes. Pierunājusi kaimiņu, lai atvedīdza aptiekai. Izmisums! Cilvēkstāv un raud. Es nedrīkstu pārņemt vos noteikumus, bez receptes zāles dot nedrīkstu. Bet kā es tik-uklāt tai e-receptei, ja e-sistēmā ir problēmas! Slimnieks ir, zāles ir, farmaceits ir, jāpastiepj tikai roka, bet šo nepielādzam e-sistēma priekšmāklins.

Vai ar receptēm ir kādas problēmas? Ar pirmo janvāri taču valsts kompensējamo medikamentu receptes tiek izrakstītas tikai elektroniski.

Cilvēki jaunumus zina. Atliek tikai cerēt, ka ar laiku e-sistēma tiks sakārtota. Cita lieta, ka vēl arvien ir cilvēki, kuri joprojām stingri neizprot zināmu vajadzību un dzīvotības principu šo bieflakstus apmeklēt, jo vairāk

recep-u izraksta, jo lab k. K dudien klausos, k viena apmekl t ja saka otrai ó laim g , tev ir par div m recept m vair k nek maní Bet ar -aj zi kop jais st voklis l n m uzlabojas. Cilv ki k st izgl tot ki, saproto- ki, daudzi oti labi zina, kas vi iem vajadz gs. Tiesa, gad s ar t di, kas dom , ka zina lab k par visiem dakteriem. Man ar cilv kiem, kas p rk pj aptiekas slieksni, j tiek gal , lai k di vi i ar b tu. Es jau reiz m sev saku ó nuja, tev j b t tai stipr kajai. Lai str d tu un nodarbotos ar soci lo labdar bu. Divdesmit gadu laik ne reizi neesmu slimojusi.

Kas jums dod spēku?

Tas, ka dz voju vesel gi. Uztur lietoju imenes zemnieku saimniec b raflotu kazas piena sieru. Daudz kustos, cen-os vienm r b t akt va un rado-a. Ar v ru Raimondu regul ri ejam uz deju m in jumiem, -ovasar piedal j mies lielajos Dziesmu un deju sv tkos R g .

Vai tas, ka šai apdzīvotajai vietai ir tāds gaišs un silts nosaukums – Sauleskalns, arī palīdz?

Protams! Vai tad var tu b t v l lab ks nosaukums? Sava noz me ar tam, ka te atrodas B rzaunes pagasta p rvalde, tautas nams, b rnud rzs, vair ki veikali. Aptieka atrodas gandr z vai ce a MadonaóP avi as pa- mal , brauc jiem oti izdev gi piest t, vien reiz var nok rtot vair kas lietas.

Kā ar bezdarbu? Tas, protams, atsaucas arī uz jūsu aptieku?

Es sevi uzmundrinu ar humoru ó mums bezdarbnieku nav, ir tikai t di, kas jau no r ta ir noguru-i. K du r tu n ku uz darbu un skatos ó pie aptiekas loga zem gu tr s paguru-i sp kav ri. Prasu, k p c nemekl darbu. Sa emu pretjaut jumu ó vai tad te ko maks ?

Vai jūsu nelielā aptieka strādā visas dienas vai tikai dažas dienas nedēļā?

Aptieka str d jau no 1996. gada, agr k va bija ar sestdien s, tagad ó visas darba dienas no pulksten 9.00 l dz 16.00.

Vai ir cerība, ka ģimenes ārsta prakse Sauleskalnā būs atkal?

Pagasta vadība ir ļoti atsaucīga, ir ar mieru pieņirt gan dzīvokli, gan telpas ģimenes rasta praksei. Cerība ir stipra. Ja ko stipri vēlies, tad tas ar piepildīs. Tikai nedrīkst sādēt klāp salikt m rokām.

Tātad var droši sacīt, ka aptieka Sauleskalnā bija, ir un būs?

Es teiktu mazliet citādi: lauku aptiekai jābūt!